

Statoil Gazelle Forsyning A/S - efterregulering m.v. 2007

Dato: 22.06.2009, Journalnr.: 4/0820-0200-0025

Resumé

1. Ved den årlige regulering af de tre forsyningspligtige naturgasselskaber er Energitilsynet blevet opmærksom på, at det ene af selskaberne ? Statoil Gazelle Forsyning A/S ? udviser en langt ringere effektivitet end de to andre selskaber. Priserne hos Statoil Gazelle Forsyning A/S ligger også meget højt i forhold til priserne i de to andre selskaber og i forhold til priserne i koncernens handelselskab, Statoil Gazelle A/S. Samtidig havde selskabet i løbet af 2 år mistet 2/3 af de ca. 30.000 kunder, som der oprindeligt var i selskabet.
2. Den ringere effektivitet udløste høje effektiviseringskrav i tilsynets udkast til afgørelse til selskabet. Selskabet stillede sig tvivlende over for, om tilsynet overhovedet kunne påbyde effektiviseringer i den størrelsesorden, og selskabet tilkendegav også, at der ikke var basis for effektiviseringer i den størrelsesorden.
3. Dette førte til, at tilsynet traf afgørelse for de to andre forsyningspligtselskaber og samtidig besluttede at belyse en række forhold i selskabet, herunder mulighederne for effektiviseringer i Statoil Gazelle Forsyning A/S.
4. Denne undersøgelse er nu gennemført, og undersøgelsen har afdækket flere kritisable forhold i selskabet.
5. Sekretariatet har konstateret, at Statoil Gazelle A/S tager en meget høj pris for netop den naturgas, som selskabet videresælger til forsyningspligtselskabet. Der er tale om, at Statoil Gazelle A/S opsplitter et bestemt gaskøb og fastsætter en internt beregnet købspris for gassen til Statoil Gazelle Forsyning A/S. Sekretariatet finder, at der er grundlag for effektivitetsforbedringer på gaskøbet til forsyningspligtselskabet, og sekretariatet vurderer, at det er muligt for koncernen at effektivisere gaskøbet i den størrelsesorden, som benchmarkingen af selskabet lægger op til.
6. I forlængelse af prisstigningerne i forsyningspligtselskabet burde Statoil Gazelle Forsyning A/S have iværksat tiltag, der kunne skaffe billigere gas til selskabet. Dette skete imidlertid ikke. Koncernen iværksatte derimod en direct mail kampagne over for forsyningspligt-kunderne med henblik på at give forsyningspligt-kunderne tilbud på gas fra Statoil Gazelle A/S. Da denne kampagne blev gennemført, var priserne hos Statoil Gazelle Forsyning A/S væsentligt højere end priserne hos Statoil Gazelle A/S. Kampagnen medførte, at Statoil Gazelle Forsyning A/S mistede godt 18.000 kunder, som blev tilknyttet Statoil Gazelle A/S. Dette har forværret situationen for forsyningspligt-kunderne, fordi der dermed er færre til at bære de faste omkostninger.
7. Samtidig er det sekretariatets vurdering, at denne overflytning af kunder er foregået i strid med NGFL § 28 c. Kunderne udgør den væsentligste værdi i forsyningspligtselskabet, og der må ikke overføres midler mellem de koncernforbundne selskaber. Den omtalte direct mail kampagne blev gennemført af Statoil Gazelle A/S med samtykke fra bestyrelse og direktion i Statoil Gazelle Forsyning A/S.
8. I den forbindelse har Statoil Gazelle A/S fået adgang til forretningsmæssigt følsomme oplysninger. Det er derfor sekretariatets vurdering, at kampagnen, som er gennemført, ikke er sket på markedsbestemte vilkår, og dette er i strid med NGFL § 28 c.
9. Derfor bør Statoil Gazelle Forsyning A/S påbydes at opkræve et vederlag af Statoil Gazelle A/S for de godt 18.000 kunder. Vederlaget fastsættes skønsmæssigt til 13.343.331 kr. Selskabet har selv opgjort værdien af en kundekreds i Statoil Gazelle Forsy-

SEKRETARIATET FOR
ENERGITILSYNET

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 4171 5400
post@energitilsynet.dk
www.energitilsynet.dk

ning A/S på ca. 31.000 kunder til 22,3 mio. kr. Vederlaget for de godt 18.000 kunder er opgjort som disse kunders forholdsmæssige andel heraf.

10. Statoil Gazelle Forsyning A/S er også tynget af afskrivning på goodwill, som indregnes i prisen og af renter på kortfristet gæld på 22,3 mio. kr. til Statoil Gazelle A/S. Goodwill blev identificeret ved Statoils erhvervelse af aktier i Statoil Gazelle A/S, og denne goodwill knytter sig til kunderne i Statoil Gazelle Forsyning A/S. Den kortfristede gæld på 22,3 mio. kr. stammer fra selv samme goodwill, idet forsyningspligtselskabet i forbindelse med, at der blev identificeret goodwill optog et lån hos Statoil Gazelle A/S til at betale denne goodwill med. Der er således placeret en række omkostninger i Statoil Gazelle Forsyning A/S, som har relation til de kunder, der nu er tilknyttet Statoil Gazelle A/S.

11. Da en andel af de forsvundne kunder nu er kunder hos Statoil Gazelle A/S, er det sekretariatets vurdering, at der bør ske en reduktion af de goodwill-afskrivninger, som foretages i Statoil Gazelle Forsyning A/S. Hvis det lægges til grund, at de 31.137 kunder, som selskabet lagde ud med i 2004, svarer til selskabets faktiske goodwill på 22,3 mio. kr., kan goodwill på den resterende kundemasse i Statoil Gazelle Forsyning A/S fastsættes til 7,16 mio. kr., og hvis denne rest afskrives lineært over 12 år, vil der skulle foretages en afskrivning på 597.078 kr. årligt mod de nuværende 1.487.000 kr.

12. Selskabets store stigning i posten nettofinansieringsomkostninger stammer i vidt omfang fra lånet på 22,3 mio. kr. Lånet har frem til november 2006 været rente- og afdragsfrit, men nu skal der betales renter på denne gæld, og der er bare 8.000 kunder til at bære byrden. Sekretariatet finder, at det vederlag, som Statoil Gazelle Forsyning A/S modtager for overdragelsen af kunder, kan anvendes til at nedbringe den koncerninterne gæld, hvorved posten nettofinansieringsomkostninger reduceres fra sammenlagt 1.744.000 kr. til 906.686 kr. årligt.

13. Efter disse særskilte justeringer af selskabets reguleringsregnskab (reduktion af afskrivning på goodwill og reduktion af den koncerninterne gæld) kan regnskabet effektivitetsbenchmarkes med de to andre selskabers reguleringsregnskaber.

14. Sammenfattende finder sekretariatet, at reguleringsregnskabet for Statoil Gazelle Forsyning A/S kan godkendes, dog således at nettofinansieringsomkostningerne nedsættes fra 1.744.000 kr. til 906.686 kr., og afskrivning på goodwill nedsættes fra 1.487.000 kr. til 597.078 kr. Med disse korrigerede omkostninger identificeres et samlet effektiviseringspotentiale på 8.136.449 kr. i benchmarkingen mod de andre selskaber. Når dette effektiviseringspotentiale korrigeres for tilladt forrentning, realiseret underskud, og den akkumulerede underdækning for årene 2004-2006, fører det sammenlagt til, at Statoil Gazelle Forsyning A/S med udgangen af 2007 står med en underdækning på 2.481.042 kr., som selskabet kan overføre til 2008.

15. Det er sekretariatets vurdering, at det er muligt for Statoil Gazelle Forsyning A/S at foretage reduktion i omkostningerne i den størrelsesorden, som afgørelsen lægger op til. Der er intet, der tyder på, at selskabet ikke kan effektivisere på gaskøb, og efter reduktion af omkostninger vedrørende afskrivninger og nettofinansieringsomkostninger, er der ikke langt igen, før selskabets administrationomkostninger matcher omkostningerne i de to andre selskaber.

16. Selskabet har gennem de seneste godt 2 år tilbudt gas til forsyningspligt-kunderne til en pris, der ligger væsentligt over den pris, som de andre forsyningspligtselskaber og Statoil Gazelle A/S leverer gas til.

17. Koncernen, der styrer markedsføring og prissætning, har udvist ringe tilbøjelighed til at levere billig gas til forsyningspligtselskabet.

18. Intet i sekretariatets undersøgelse tyder på, at Statoil Gazelle Forsyning A/S skal have en lavere effektivitet på gaskøb og på "øvrige omkostninger" end de to andre selskaber. Tilsynet finder derfor, at selskabets skal påbydes at nedbringe priserne til et niveau, hvor der er taget hensyn til de reducerede omkostninger og til en bedre effektivitet ved køb af gas.

Afgørelse

19. Energitilsynet meddeler Statoil Gazelle Forsyning A/S følgende:

20. Energitilsynet finder, at Statoil Gazelle Forsyning A/S i forbindelse med samtykke til direct mail kampagne mod egne kunder har overtrådt NGFL § 28 c, hvorfor forholdet i medfør af bestemmelsen i NGFL § 47 b, skal bringes i orden. Energitilsynet finder det rimeligt forholdet kan bringes i orden ved at beregne dette vederlags størrelse ved at tage udgangspunkt i selskabets værdiansættelse som stammer fra Statoils erhvervelse af aktier i selskabet. Selskabet har i forløbet ikke peget på andre modeller, der bringer forholdet i orden. Derfor påbydes Statoil Gazelle Forsyning A/S at opkræve i alt 13.343.331 kr. fra Statoil Gazelle A/S som vederlag for de 18.631 kunder, der er overført til Statoil Gazelle Forsy-

ning A/S i forbindelse med denne direct mail kampagne, og at dette vederlag anvendes til at nedbringe gælden på 22,3 mio. kr. til Statoil Gazelle A/S (eller anden gæld), således at hovedstolen nedskrives til 8.956.669 kr.

21. Energitilsynet kan godkende Statoil Gazelle Forsyning A/S? reguleringsregnskab for 2007 i medfør af NGFL § 37 b, stk. 2, jf. stk. 1, og jf. § 37, stk. 1. Dog skal der foretages justeringer i de omkostninger, der er anmeldt til Energitilsynet. Idet overflytningen af kunder er foregået i strid med NGFL § 28 c, skal afskrivningen på goodwill nedsættes fra 1.487.000 til 597.078, og nettofinansieringsomkostningerne skal nedsættes fra 1.744.000 til 906.686 kr. Ved fastsættelsen af disse reducerede omkostninger tages der udgangspunkt i den værdiansættelse, som selskabet lagde til grund ved Statoils erhvervelse af aktier i selskabet. Herefter fører tilsynets effektiviseringsbenchmarking til, at der kan identificeres et effektiviseringspotentiale på i alt 8.136.449 kr. Heraf vedrører 6.554.463 kr. gaskøb og 1.581.986 vedrører øvrige omkostninger. Med de udgifter og indtægter, som er godkendt, betyder det også, at selskabet kan overføre en underdækning på i alt 2.481.042 kr. til 2008.

22. Energitilsynet påbyder selskabet at justere de aktuelle salgspriser på naturgas til forsyningspligt kunderne inden 1. august 2009 i medfør af bestemmelsen i NGFL § 41, til et prisniveau, hvor der er korrigeret for ovennævnte lavere gaskøbsomkostninger, lavere afskrivninger på goodwill og lavere nettofinansieringsomkostninger.

Sagsfremstilling

Indledning

23. I forbindelse med den seneste efterregulering (vedr. 2007) af de forsyningspligtige naturgasselskaber blev det hurtigt klart, at Statoil Gazelle Forsyning A/S (herefter SGF) i 2007 er langt mindre effektivt end de to andre selskaber på begge de omkostningselementer, som der benchmarkes på, nemlig gaskøbsomkostningerne og øvrige omkostninger.

24. Samtidig fremgår det af selskabets anmeldelse, at antallet af kunder i forsyningspligtselskabet er faldet markant ? det gennemsnitlige antal kunder i SGF udgjorde i 2006 ca. 27.000, men var i 2007 faldet til ca. 8.000.

25. Sidst men ikke mindst har tilsynet kunnet konstatere, at SGF tilbyder markedets højeste forsyningspligtpriser^[1].

26. Energitilsynets sekretariat havde sendt et udkast til afgørelse i høring hos de tre forsyningspligtselskaber. I dette udkast havde tilsynet lagt SGF's reguleringsregnskab til grund. Herved fremkom store effektiviseringspotentialer på både "gaskøb" og på "øvrige omkostninger" hos SGF. SGF stillede sig imidlertid tvivlende over for de effektiviseringskrav, som sekretariatet stillede til selskabet, og SGF fandt, at der ikke var basis for effektiviseringer i den størrelsesorden, som tilsynet havde lagt op til.

27. Alt dette førte til, at Energitilsynet besluttede at sende afgørelsen med effektivitetsbenchmarkingen (og tilhørende effektiviseringskrav) til de to andre forsyningspligtselskaber, HNG Midt-Nord Handel A/S (HNG-MN) og DONG Energy Gasforsyning A/S (DONG), medens det blev besluttet at gennemføre en mere gennemgribende undersøgelse af SGF, bl.a. med henblik på at vurdere, om det er realistisk at meddele SGF de høje effektiviseringskrav, som tilsynets benchmarking lægger op til.

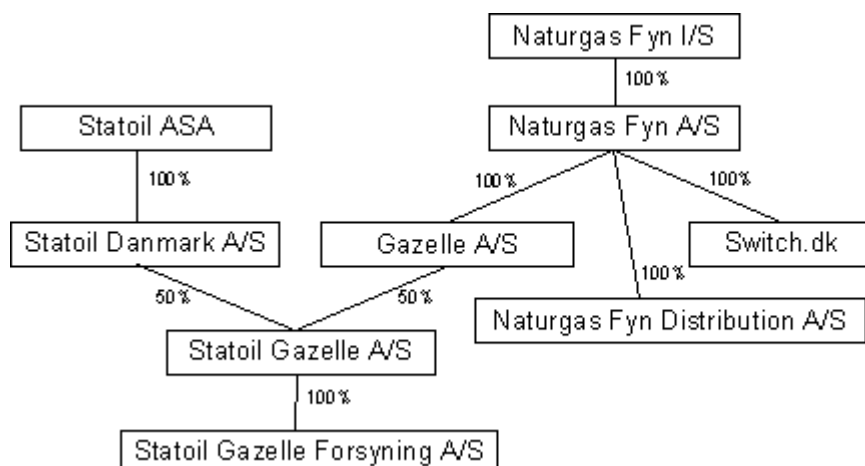
28. Sekretariatet havde udarbejdet et udkast til denne afgørelse, som har været i høring hos selskabet. Selskabets høringssvar er vedlagt som bilag 1. I bilag 2 har tilsynet kommenteret en række af de synspunkter, som selskabet fremkommer med i høringssvaret.

Statoil-Gazelle koncernen

29. Gazelle A/S er et 100 % ejet datterselskab af Naturgas Fyn A/S. Statoil Gazelle A/S ejes af Statoil Danmark A/S og Gazelle A/S i forening med 50 % til hver, og Statoil Gazelle Forsyning A/S er et helejet datterselskab af Statoil Gazelle A/S.

30. Naturgas Fyn Distribution A/S er et helejet datterselskab af Naturgas Fyn A/S, jf. figur 1. Naturgas Fyn Distribution A/S har i medfør af bestemmelsen i NGFL § 10, bevilling til distribution i det fynske område og Statoil Gazelle Forsyning A/S har i medfør af NGFL § 24 bevilling til forsyningspligt i det samme område. Statoil Gazelle A/S agerer som handelsselskab på gasmarkedet, og dette selskab er ikke reguleret.

Figur 1. Selskabsdiagram.

31. Naturgas Fyn A/S er et helejet datterselskab af Naturgas Fyn I/S, der igen er ejet af de fynske kommuner i forening. Statoil Danmark A/S er et helejet datterselskab af norske Statoil ASA.

32. Statoil Danmark erhvervede med virkning fra 1. januar 2003 30 % af aktierne i det, der derefter hed Statoil Gazelle A/S (herefter SGA), og denne aktiebesiddelse blev udvidet med yderligere 20 % ved en transaktion, der fandt sted med virkning fra 1. juni 2006.

33. I forbindelse med det første aktiesalg blev selskabets indre værdi fastsat af Statoil Danmark A/S og Gazelle A/S (Naturgas Fyn) i forening. Parterne blev enige om 110 mio. kr. Disse 110 mio. kr. udgøres dels af indskudskapital i de to selskaber (10 mio. i hvert selskab) samt en identificeret goodwill på i alt 90 mio. kr. Den identificerede goodwill på i alt 90 mio. kr. ? som i skattemæssig henseende kan afskrives ? blev fordelt mellem de to selskaber i forhold til omsætningen. Konkret betød dette, at 22,3 mio. kr. afskrives i SGF, mens 67,7 mio. kr. afskrives i SGA.

34. For at kunne finansiere denne goodwill var SGF nødsaget til at tage et lån. Dette lån er optaget hos moderselskabet, SGA. Lånet var frem til november 2006 rente- og afdragsfrit, men fra november 2006 og frem har SGF betalt renter på lånet til SGA. Rentesatsen er fastsat til 1 måneds CIBOR to bankdage før månedens start plus 2 % point (se bilag 3 for beregning af den månedlige renteudgift).

35. Statoil Gazelle koncernen beskæftigede ved udgangen af 2007 5 medarbejdere. For at undgå dobbeltfunktioner i koncernen samt en mere effektiv drift har Statoil Gazelle koncernen valgt at købe de fleste af koncernens administrative samt tekniske opgaver af koncernens ene ejer ? Gazelle A/S. Det er Gazelle A/S, der har haft ansvaret for størstedelen af de administrative opgaver i Statoil Gazelle koncernen.

36. Der er ikke medarbejdere ansat i SGF. Selskabet har i 2007 udført sine aktiviteter gennem 2 aftaler med SGA. Det drejer sig om en aftale om køb af naturgas og en aftale om allokering af omkostninger til administration, husleje, lønninger m.m. Selskabet forklarer om administrationsaftalen, at alle de bagvedliggende aftaler er indgået mellem SGA og de forskellige alliancepartnere, Gazelle A/S og Statoil DK A/S, men alle ydelser udføres for eller benyttes tillige af SGF. SGF har således valgt, at SGA skal agere markedsomt og effektivt på vegne af SGF i alle henseender. SGA står for koncernens markedsføring også på vegne af SGF.

37. Statoil Gazelle koncernen havde i 2007 en omsætning på 1.294,6 mio. kr. ? et fald på ca. 3 mio. kr. i forhold til 2006, hvor omsætningen nåede 1.297,4 mio. kr. Resultatet før skat udgjorde i 2007 -72,7 mio. kr. mod 41 mio. kr. i 2006.

Det juridiske grundlag for reguleringen 2004-2006

38. De tre regulerede forsyningspligtselskaber, HNG-MN, DONG og SGF har siden 1. januar 2004 været underlagt en effektivitetsregulering.

39. Fra selskabernes etablering i starten af firserne frem til vedtagelsen af den første naturgasforsyningslov i 2000, blev de regionale naturgasselskaber reguleret af bestemmelser i varmforsyningsloven. Selskaberne var i denne periode underlagt et hvile-i-sig-selv princip.

40. Med ikrafttrædelsen af den første naturgasforsyningslov[2] påbegyndtes liberaliseringen af sektoren, og reguleringsformen skiftede til en indtægtsrammeregulering ? for både distribution og forsyningspligt. Imidlertid blev liberaliseringen af naturgassektoren

gennemført hurtigere end oprindeligt planlagt, og fra 1. januar 2004 var den fulde markedsåbning en realitet? alle kunder uanset forbrug kunne frit vælge leverandør.

41. Samtidig var der sket en selskabsmæssig adskillelse af forsyningspligtselskabet og distributionsselskabet, og forsyningspligtig virksomhed kan kun udøves efter bevilling (NGFL § 24), og bevilling kan kun meddeles til selskaber, der formodes at have den fornødne sagkundskab og økonomiske baggrund (NGFL § 28).

42. Reguleringen, som alle forsyningspligtselskaberne nu er underlagt, er en såkaldt ex post effektivitetsregulering. Hjemmelen til at foretage reguleringen findes i NGFL § 37 b, jf. § 37, stk. 1.

"§ 37. Priser for ydelser fra distributionsselskaber og forsyningspligtige selskaber fastsættes under hensyntagen til selskabernes omkostninger til indkøb af energi, lønninger, tjenesteydelser, administration, vedligeholdelse, andre driftsomkostninger og afskrivninger samt forrentning af kapital. Ved fastsættelse af priserne tages desuden hensyn til udgifter, der afholdes som følge af, at selskaberne i kraft af en af denne lov nødvendiggjort selskabsopdeling hæfter for andre naturgasselskabers gældsforpligtelser.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte priser skal fastsættes efter rimelige, objektive og ikkediskriminerende kriterier i forhold til, hvilke omkostninger de enkelte brugere af nettet og forbrugere giver anledning til.

§ 37 b. Forsyningspligtige selskaber kan i deres priser som nævnt i § 37, stk. 1, indkalkulere et overskud, som er rimeligt i forhold til omsætningens størrelse og effektiviteten ved indkøb af naturgas og andre omkostninger.

Stk. 2. Energitilsynet godkender prisfastsættelsen efter anmeldelse, jf. § 40. Godkendelsen kan ledsages af vilkår. Klima- og Energiministeren kan fastsætte regler om indholdet af vilkårene.

43. § 37 er fra den oprindelige naturgasforsyningslov fra 2000, medens § 37 b (som indeholder bestemmelser fra den oprindelige 2000-lov) stammer fra en lovændring i 2001. Det fremgår af forarbejderne til disse bestemmelser, at baggrunden for at overgå fra indtægtsrammeregulering til effektivitetsregulering for de forsyningspligtige naturgasselskaber er, at lovgiver vurderer, at effektivitetsreguleringen er administrativt enklere. Det er hensigten med reguleringen, at de forsyningspligtige selskaber skal agere effektivt ved køb af naturgas, og det forudsættes endvidere, at det enkelte selskabs omkostninger holdes på et effektivt niveau.

44. Der er tale om en rammebestemmelse inden for hvilken, tilsynet kan tilrettelægge reguleringen af selskaberne. Konkret foregår reguleringen ved, at Energitilsynet udvikler en model, som så finder anvendelse år efter år.

45. Selskaberne er første gang blevet reguleret efter denne bestemmelse for reguleringsåret 2004. I 2004, 2005 og 2006 er selskaberne blevet reguleret efter den første model, som blev godkendt af Energitilsynets formand den 15. februar 2006.

46. Denne første model tog udgangspunkt i de to omkostningsdrivere gaskøb og øvrige omkostninger. Selskaberne blev benchmarket på disse drivere, og afhængig af det enkelte selskabs effektivitet blev der tilladt en vis forrentningsprocent af indskudskapitalen? jo mere effektivt et selskab falder ud i benchmarkingen, des større forrentningsprocent tillades, og jo højere indskudskapital des større forrentningsgrundlag.[3]

47. Energitilsynet godkender ikke niveauet for de til enhver tid gældende priser, som forsyningspligtselskaberne anmelder til tilsynet. Imidlertid fremgår det af § 37, stk. 2, at de i stk. 1, nævnte priser (altså priserne fra distributionsselskaberne og fra forsyningspligtselskaberne), skal fastsættes efter rimelige, objektive og ikke-diskriminerende kriterier i forhold til, hvilke omkostninger de enkelte brugere af nettet og forbrugere giver anledning til.

48. Tilsynet påser altså, at det enkelte selskab optræder effektivt ved køb af naturgas og ved øvrige omkostninger. Dernæst påser tilsynet, at det enkelte selskab ikke indregner en for stor fortjeneste. Samtidig har tilsynet i medfør af bestemmelsen i NGFL § 41, mulighed for at give påbud om ændring af priser (eller betingelser), hvis tilsynet finder, at priser (og betingelser) må anses for at være i strid med loven.

49. Disse bestemmelser skal fortolkes i lyset af lovens § 1.

"§ 1. Lovens formål er at sikre, at landets naturgasforsyning tilrettelægges og gennemføres i overensstemmelse med hensynet til forsyningsikkerhed, samfundsøkonomi, miljø og forbrugerbeskyttelse. Loven skal inden for denne målsætning give forbrugerne adgang til billig naturgas."

50. Er der tale om andre forhold end de priser, som selskabet tilbyder, har Energitilsynet i medfør af bestemmelsen i NGFL § 47 b, en generel hjemmel til at påbyde forhold, der strider mod loven eller mod regler i henhold til loven, i orden straks eller inden for en angiven frist.

"§ 47 b. Klima- og energiministeren og Energitilsynet kan påbyde, at forhold, der strider mod loven, mod regler eller afgørelser i henhold til loven eller mod Europa-Parlamentets og Rådets forordning om betingelserne for adgang til naturgas transmissionsnettet, bringes i orden straks eller inden en nærmere angiven frist."

51. I medfør af bestemmelser i NGFL § 28 c skal de aftaler, som SGF indgår med andre selskaber i koncernen, indgås på markedsbestemte vilkår.

"§ 28 c. Aftaler, som bevillingspligtige selskaber indgår med andre selskaber, herunder koncernforbundne selskaber, skal indgås på markedsbestemte vilkår."

Stk. 2. De af stk. 1 omfattede aftaler skal foreligge i skriftlig form på aftaletidspunktet. Selskaberne skal på begæring fra Energitilsynet forelægge tilstrækkelig dokumentation for, hvordan priser og vilkår for væsentlige aftaler er fastsat.

Stk. 3?..."

52. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at denne skal hindre, at de bevillingspligtige selskaber ved at købe for dyrt eller sælge for billigt overfører midler mellem interesseforbundne selskaber, hvilket ville stride mod lovens intentioner.

53. Efterreguleringen af selskaberne blev først påbegyndt medio 2006, således at afgørelserne vedrørende 2004 og 2005 først blev truffet i 2006.

54. I Energitilsynets afgørelse af 26. juni 2006 (vedrørende efterregulering af selskaberne for året 2004) ville tilsynet ikke tillade, at SGF indregnede afskrivning af goodwill i priserne over for forbrugerne. Dette ville efter tilsynets vurdering stride mod NGFL, idet tilsynet vurderede, at der i NGFL intetsteds er belæg for, at et forsyningspligtselskab skal kunne oppebære overnormal profit, der kan aflønne afskrivning på goodwill.

55. Afgørelsen blev på dette punkt påklaget af SGF til Energiklagenævnet, der ved afgørelse af 31. marts 2008 har ophævet den del af Energitilsynets afgørelse.

56. Klagenævnet har følgende begrundelse for ophævelsen: "Energiklagenævnet finder, at afskrivninger af goodwill som udgangspunkt kan indregnes i prisfastsættelsen efter naturgasforsyningslovens § 37, stk. 1. Energiklagenævnet har herved lagt vægt på, at der i medfør af afskrivningsloven er mulighed for afskrivning af goodwill, ligesom erhvervet goodwill efter årsregnskabsloven medregnes og afskrives efter resultatopgørelsen som en omkostning. Energiklagenævnet har herefter særlig lagt vægt på, at hverken ordlyden af naturgasforsyningslovens § 37, stk. 1, eller bestemmelsens forarbejder indeholder begrænsninger i karakteren af den type afskrivninger, som selskabet generelt kan henføre som omkostninger og dermed indregne i priserne."

57. I forlængelse af ophævelsen har sekretariatet genoptaget sagerne for 2004, 2005 og 2006, og korrektionen for DONGs og HNG-MN's vedkommende er fremsendt i forbindelse med efterregulering for 2007.

58. Konkret betyder det forhold, at SGF kan indregne afskrivning på goodwill i priserne, at selskabet tillades at indregne højere omkostninger i priserne, end tilsynet oprindeligt havde tilladt, hvorved SGF fremtræder mindre effektivt på posten "øvrige omkostninger" efter indregning af goodwill i priserne. For ikke at komplicere denne sagsfremstilling unødigt har sekretariatet sendt en særskilt afgørelse vedrørende korrektion for SGF for årene 2004, 2005 og 2006 ved afgørelse af 12. maj 2009.

Regulering af selskabet i 2007

59. Helt overordnet fandt Energitilsynet imidlertid, at den valgte reguleringsmodel ikke i tilstrækkeligt omfang indeholdt incitamenter til effektivisering, idet størrelsen på effektiviseringskravene til selskaberne ikke i tilstrækkeligt omfang afspejlede de store forskelle i effektivitet, der er mellem selskaberne. Ved tilsynets afgørelse af 27. oktober 2006 blev reguleringsmodellen derfor justeret. Justeringen skete med henblik på at styrke incitamentet til effektiviseringer (se pkt. 61 for kort beskrivelse af den nye model samt bilag 4 for en udførlig beskrivelse af den anvendte model).

60. I efteråret 2008 påbegyndte Energitilsynet efterregulering for 2007 samt korrektion (indregning af goodwill) for årene 2004, 2005 og 2006, idet afgørelserne 2004, 2005 og 2006 fra de to andre selskaber også er påvirket af den ringere effektivitet i Statoil Gazelle Forsyning A/S ved indregningen af goodwill i priserne (se bilag 5).

61. Det er for regnskabsåret 2007 det første år med den nye model, som er vedtaget af Energitilsynet den 30. oktober 2006. Forskellen på den model, der anvendtes til regulering af selskaberne i årene 2004-2006 og den nuværende model, er konsekvensen af effektivitetsforskelle. I den gamle model skete der en omregning, således at effektivitetsforskelle førte til mindre effektivitetskrav. I den nuværende model fører en given effektivitetsforskel stort set til et tilsvarende effektivitetskrav. Konsekvensen af konstateret ineffektivitet er således større i den nuværende end i den tidligere model.

62. I forbindelse med sagsbehandlingen blev det klart for sekretariatet, at SGF i reguleringsåret 2007 udviser en markant ringere effektivitet end de to andre selskaber. SGF ligger højest både på gaskøbsomkostninger pr. m³ (3,43 kr./m³ mod hhv. 2,85 og 2,73 for de to andre selskaber) og på "øvrige omkostninger" (609 kr./kunde mod hhv. 288 og 152 hos de to andre selskaber), se tabel 1.

Tabel 1. Udvikling i enhedsomkostninger hos selskaberne i årene 05, 06 og 07.

	2005		2006		2007	
	Gaskøb	Øvr. omk.	Gaskøb	Øvr. omk.	Gaskøb	Øvr. omk.
DONG	2,78	391	3,46	410	2,85	288
HNG-MN	2,97	113	3,33	90	2,73	152
SGF	2,94	249	3,47	299	3,43	609

Gaskøb er de samlede omkostninger til køb af gas opgjort i kroner per kubikmeter.

Øvr. omk. er selskabets øvrige omkostninger til varetagelse af selskabernes kundeengagement opgjort i kroner per kunde.

63. Den markant ringere effektivitet hos SGF betyder også, at SGF fremtræder med et meget højt effektiviseringspotentiale på både gaskøbsomkostninger og på øvrige omkostninger. Det betød, at der hos SGF kunne identificeres et effektiviseringspotentiale på gaskøb på over 6 mio. kr. og et effektiviseringspotentiale på øvrige omkostninger på over 3 mio. kr. (se tabel 2). Dette dårlige benchmarking-resultat har sekretariatet undersøgt nærmere dels med henblik på at fastslå, hvorfor selskabet udviser en ringere effektivitet dels for at vurdere, om det er realistisk at udmelde krav til selskabet, der bringer forsyningspligtpriserne i SGF ned på et niveau, der svarer til prisen i et omkostningseffektivt selskab med indregning af en rimelig forrentning.

Tabel 2. Oprindelig afgørelse vedr. 2007 ? effektiviseringspotentialer på de to omkostningstyper.

	DONG	HNG-MN	SGF
Gaskøb (kr.)	6.720.392	-6.701.102	6.554.463
Øvrige omkostninger (kr.)	7.169.143	-9.013.916	3.265.823
Samlet	13.889.535	-15.715.018	9.820.287

Note: Ved tilsynets efterregulering af selskaberne foretages der en benchmarking på omkostningselementerne "gaskøb" og "øvrige omkostninger". Herefter fremkommer effektiviseringspotentiale på disse to omkostningselementer. Et positivt tal udtrykker et effektiviseringspotentiale ? altså de færre omkostninger, hvormed de to omkostningsposter kunne have været gennemført. Se i øvrigt bilag 2.

64. I det følgende beskrives de elementer, der indgår i reguleringen af selskabet. Det drejer sig om "gaskøb", "øvrige omkostninger" og "antal kunder".

65. I vurderingsafsnittet foretages en konkret vurdering af størrelsen på de enkelte poster og en vurdering af, om det er muligt for selskabet at effektivisere på gaskøb og på øvrige omkostninger i den grad, som Energitilsynets sekretariat lægger op til.

Markedsforhold

Gaskøb

66. SGF får gasleverancer fra SGA. Forsyningspligtselskabet, der ingen ansatte har, lader således handelsselskabet om at agere markeds-mæssigt på SGFs vegne. Det fremgår af NGFL § 28 c, at aftaler om gaskøb skal indgås på markedsbestemte vilkår, og det fremgår af NGFL § 37 b, at selskabet skal udvise effektivitet ved indkøb af naturgas.

67. I forbindelse med efterregulering 2007 af selskabet har sekretariatet anmodet om at modtage kopi af gaskøbskontrakter, der dækker perioden 2006-2008. Det fremgår af de fakturaer og kontrakter, som SGA/SGF har fremsendt, at SGA i perioden har købt naturgas af [...]

68. Gaskontrakter indeholder typisk en prisformel, således at gasprisen linkes til prisen på en anden (og noteret) brændstoftype, fx fuelolie. Når prisen på fuelolie falder, vil gasprisen også falde og omvendt. Tidligere var der en tendens til, at virksomheder indgik gaskøbskontrakter, hvor prisen var linket til netop fuelolie, fordi virksomhedernes brændstofalternativ er fuelolie. Villakundernes prisformel indeholdt derimod reference til gasolie, fordi brændstofalternativ for disse forbrugere er gasolie. Denne tendens er dog ikke længere så stærk, og bl.a. har DONG indført en pris til villakunder med reference til en blanding af fuel- og gasolie.

69. Det er også muligt at finde gaskøbskontrakter med en reference til kulpriser (omend ingen af de fremlagte kontrakter indeholder reference til kulpriser). Der er forskellige noteringer for kul, fuelolie og gasolie, som virksomhederne kan vælge at referere til. Endelig er det også muligt at indgå kontrakter med en fast pris for et givent (kortere) tidsrum. Sådanne kontrakter forhandles så løbende.

70. Hvis en gasleverandør indkøber gas med reference til det samme brændstoftalternativ, som der er nævnt i hans egne kontrakter om videresalg af naturgas, vil leverandøren ikke løbe nogen risiko. Når hans købspris på gas stiger, stiger hans salgspris tilsvarende, og han har således foretaget fuld afdækning. I praksis vil den enkelte leverandør dog nok forsøge at sammensætte sine gaskøb ud fra forskellige prisformler.

71. [?] kontrakter ligger til grund for SGA's gaskøb i 2007. Kontrakterne har forskellige prisformler. [?]

72. [?].

73. Den naturgas, som SGA indkøber, havde i 2007 en gennemsnitlig købspris (for SGA) på [?] kr./m³, jf. tabel 3. For SGF - som udelukkende køber gas af SGA - ligger købsprisen på 3,43 (inkl. transmission og lager). Der er således en forskel på [1,20-2,00] kr. på SGA's gennemsnitlige købspris og på den pris, som selskabet opkræver hos sit eget forsyningspligtselskab.

Tabel 3. Gaskøbsomkostninger i hhv. SGA og SGF.

	2006	2007	2008
SGA (kr./m ³)	[..]	[..]	[..]
SGF (kr./m ³)	3,47	3,43	[..]
Forskel (kr./m ³)	[1,30-1,80]	[1,30-1,80]	[1,30-1,80]

Priserne er oplyst af SGA, og Energitilsynet har på baggrund af de fremsendte fakturaer verificeret tallene.

74. Det fremgår af sekretariatets beregninger, at SGA i gennemsnit har betalt [?], jf. bilag 4.

75. SGA har oplyst, at den naturgas, som SGA indkøber med henblik på videresalg til SGF i 2007 havde en gennemsnitlig købspris på [2,20-2,80] kr./m³. Denne pris er imidlertid væsentligt højere end den gennemsnitlige købspris på den naturgas, som SGA havde købt.

76. SGF har forklaret, at den naturgas, der videresælges til SGF stammer fra kontrakten med [?]. Den gennemsnitlige købspris for den naturgas, som SGA købte af [..], lå i 2007 på [$< 2,20$] kr./m³.

77. Prisformlen i kontrakten mellem SGA og [?] ser sådan ud:
[?]

78. Der er i denne formel både henvisning til [?].

79. Da SGA ikke betaler [$> 2,5$] kr./m³ for naturgas [..], er det ikke umiddelbart åbenlyst, hvorfor SGF oplyser så høj en købspris til tilsynet.

80. SGA kommer frem til den høje købspris for gas til SGF ved at udregne, hvad den gasolieindekserede del af naturgassen ville have kostet. Der er således tale om en internt beregnet indkøbspris. Samtidig med, at der internt beregnes en (høj) indkøbspris på den gasolieindekserede del af kontrakten, kan der udregnes en lav indkøbspris på residualgasen (altså den fuelindekserede del af kontrakten) fra [?]. Det kan beregnes, at SGA ved denne organisering af gaskøb, får adgang til i alt [?.] mio. m³ gas til en gennemsnitlig "købspris" på [$< 2,20$] kr./m³, jf. figur 2.

Figur 2. Opsplitning af gaskøbskontrakt indgået med [?], 2007

[?.]

81. SGA har haft en kontrakt med [?] siden 200X og prisformlen har ikke ændret sig frem til i dag. Omkring november 2006 begynder SGF's priser at stige i forhold til de andre selskaber. Som det fremgår af bilag 7, er der i perioden juni 2006 til juni 2007 ikke sket nævneværdige forskydninger i priserne for fuelolie og gasolie, der kan forklare de højere priser for gas til SGF i forhold til tidligere, jf. bilag 5.

82. SGF har forklaret, at prisstigningen fra 2006 og til 2007 og 2008 ved SGA's salg til SGF kan henføres til udviklingen i den danske gasolieruleringspris incl. afgifter, jf. prisformlen i aftalen mellem SGA og SGF.

83. Prisformlen i denne kontrakt ser sådan ud:

$$P_t = P_0 + (DGO_t - DGO_0) \times 39,6 / 35640 + TL,$$

hvor DGO_t henviser til referenceprisen for dansk gasolie, som anmeldes til Konkurrencestyrelsen. TL står for transmission og lager og ligger på [0,29-0,35] kr./m³.

84. Selskabet forklarer videre, at gasolieruleringsprisen incl. afgifter regulerer både prisen på den gas, som SGA sælger til SGF og den gas, som SGF sælger videre til kunderne.

85. Energitilsynet har foretaget en regulering af SGF for 2004, 2005 og 2006. I forbindelse med efterreguleringen for 2005 har SGA om leverancerne fra handelsselskabet til forsyningspligtselskabet forklaret, at SGF's gaskøbspris ikke er bygget op af separate omkostningselementer: Køb af gas, transport, lager, risikofee, balance og nominering samt dækningsbidrag.

86. Selskabet har i forbindelse med efterregulering 2006 oplyst, at der efter hvert reguleringsår kan beregnes en fortjeneste på den gas, som SGA videresælger til SGF. Det blev ved den lejlighed oplyst, at interne beregninger viste, at SGA havde tjent/tabt [?]øre/m³ i 2004, [...] øre/m³ i 2005 og [...] øre/m³ i 2006. SGF har også oplyst, at omkostninger til dækning af fortjeneste, transmission, lager, risikobetaling (balancegas og gebyrer), garantistillelser og sourcing i gennemsnit udgjorde [0,70-0,90] kr./m³ i 2006.

87. Med henblik på at vurdere situationen på det danske gasmarked har Energitilsynet rettet henvendelse til E.ON Ruhrgas, HNG-MN og DONG. Tilsynet havde bl.a. anmodet selskaberne om at vurdere, om der er sammenhæng mellem pris og volumen ? altså er der mulighed for større rabatter ved aftag af større volumen.

88. 2 af selskaberne forklarer, at gasmarkedet hverken er effektivt eller gennemskueligt. Selskaberne forklarer også samstemmende, at en lang række faktorer spiller ind på prisen, og der er ikke nødvendigvis sammenhæng mellem pris og volumen.

89. Det kommer bl.a. frem, at grupper af større kunder, som har puljet deres indkøb med henblik på at opnå en større volumen, oplever at få færre og dårligere tilbud, simpelt hen fordi den samlede efterspørgsel er for stor til markedet.

90. Prisen vil bl.a. også afhænge af, om der er tale om korte kontrakter med snarlig levering eller lange kontrakter med første levering op til et par år ud i fremtiden.

91. Forhandlingsevner spiller en vis rolle og det samme gælder for kreditværdighed. I den forbindelse kan leverandørerne også finde på at indkalkulere kundemassen i kreditvurderingen. Ligeledes er det naturligvis en fordyrende omkostning for køber, hvis selskabet ikke er i stand til at aftage de aftalte mængder i take-or-pay kontrakter. Det er vurderingen hos de andre selskaber, at der kan være klare fordele og synergi i at foretage samlet indkøb til industri og detailmarkedet.

Øvrige omkostninger

92. Effektivitetsvurderingen af de forsyningspligtige gasselskaber sker som nævnt tidligere på baggrund af selskabernes gaskøbsomkostninger og øvrige omkostninger. Posten "øvrige omkostninger" dækker over selskabernes omkostninger til varetagelsen af deres kundeengagement. Det betyder, at kundeadministration, serviceydelser og fakturering samt løn og pension er indeholdt i denne post. Posten omfatter også finansielle omkostninger (som udmærket kan være positive, forstået på den måde, at selskabet kan have renteindtægter, der nominelt overstiger selskabets renteomkostninger). Under denne kategori vil også evt. afskrivning på goodwill figurere. I tilsynets reguleringsmodel opgøres omkostningerne pr. kunde.

93. Som tidligere omtalt tillod tilsynet i første omgang ikke SGF at indregne afskrivning på goodwill i priserne. Dette er baggrunden for, at selskabet tilsyneladende i begyndelsen af reguleringen klarede sig udmærket i benchmarkingen på "øvrige omkostninger". Imidlertid har Energiklagenævnet fastslået, at selskabet kan indregne afskrivning af goodwill i priserne. Dette betyder konkret, at selskabets "øvrige omkostninger" i årene 2004, 2005 og 2006 er blevet forhøjet med den årlige afskrivning på goodwill (1.487.000 kr.)

94. Afskrivningen stammer fra erhvervelsen af goodwill tilbage i 2003 og selskabet har besluttet at afskrive erhvervelsen på 22,3 mio. kr. lineært over en periode på 15 år. Denne afskrivning udspringer af en tid, hvor selskabet havde over 30.000 kunder. Med de nuværende godt 8.000 kunder er der langt færre kunder til at bære denne udgift, hvilket har medført en betydelig stigning i afskrivninger pr. kunde, jf. tabel 4.

Tabel 4. Udvikling i afskrivninger pr. kunde i SGF

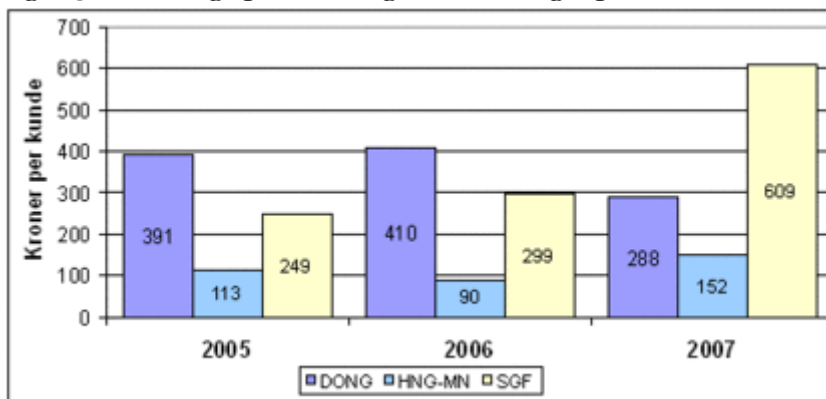
	2005	2006	2007
Kunder	29.114	27.317	8.341
Afskrivninger/kunder (kr)	51,01	54,43	178,28
Vækst (pct.) ¹⁾	6,8	6,7	227,5

1) Stigning i afskrivninger pr. kunde i forhold til det foregående år.

95. Dette har haft den effekt, at posten "øvrige omkostninger/kunde" for SGF i årene 2004-2006 er steget (se figur 3), og selskabet fremtræder mindre effektivt end oprindeligt,

men selskabet er dog i årene 2004-2006 stadig mere effektiv end DONG. Dette er ikke længere tilfældet. I 2007, som er det første år med få kunder, er SGF det selskab, der anvender absolut flest midler på "øvrige omkostninger/kunde", idet SGF er 111 % dyrere end DONG og mere end 300 % dyrere end HNG-MN.

Figur 3. Udvikling i posten øvrige omkostninger pr. kunde.

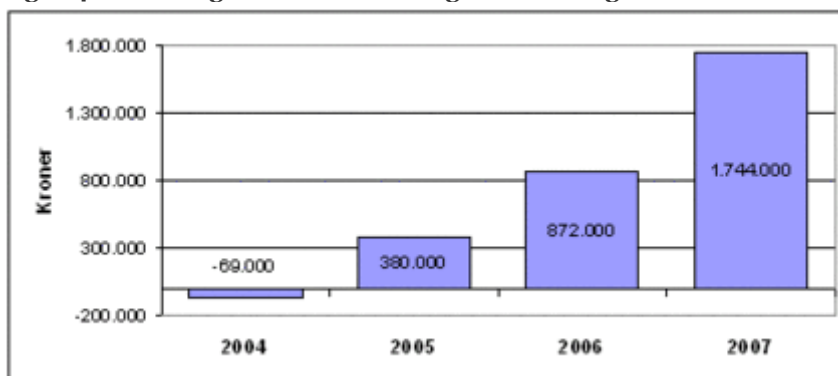

96. Samtidig med at et selskab med færre kunder belastes af en afskrivning på en post, der udspringer af et langt større antal kunder, er fordelingen af den samlede betaling mellem koncernens selskaber ændret. I de tre første reguleringsår anvendtes en fordelingsnøgle til fordelingen af administrationsomkostninger.

97. Det fremgår af selskabets årsrapport, at selskabets revisor har godkendt den nye beregningsmåde til fordeling af administrationsomkostninger. Selskabet har om ændringen af administrationskontrakten forklaret, at der er foretaget en vurdering af andelen af faste omkostninger. Der er endvidere foretaget en vurdering af de variable omkostninger til at håndtere henholdsvis en a-conto-afregnet kunde og en månedsafregnet kunde. Der er, forklarer selskabet i årsrapporten, sket en tilpasning af driftsudgifterne, så der er en direkte sammenhæng mellem antallet af kunder i SGF og omfanget af driftsudgifter i selskabet.

98. Øvrige omkostninger omfatter også finansielle omkostninger, og posten har gennem de fire reguleringsår udvist en konstant stigning. I 2004 var nettofinansieringsomkostningerne ligefrem negative, nemlig -69.000 kr. (dvs. selskabet havde renteindtægter, der oversteg renteomkostningerne). 2005 udgjorde denne post 380.000 kr., 2006 var den oppe på 872.000 kr. for i 2007 at ende helt oppe på 1.744.000 kr.

Figur 4. Udvikling i nettofinansieringsomkostninger.

99. SGF har om stigningen på posten nettofinansieringsomkostninger fra 2006 til 2007 forklaret, at posten dækker over renteudgifter på gæld til tilknyttede virksomheder og renteudgifter på koncerninterne mellemregningskonti.

100. SGF har optaget et lån med en hovedstol på 22,3 mio. kr. hos SGA. Indtil 1. november 2006 var lånet rente- og afdragsfrit. Fra november 2006 er gælden blevet forrentet med en rentesats svarende til 1 måneds Cibor 2 bankdage før den første bankdag i måneden tillagt 2 %-point. Forrentningen er årsagen til væksten i nettorenteomkostninger. Bilag 3 viser tilsynets beregning af renterne måned for måned i 2007.

101. SGF både betaler og modtager mellemregningsrenter for tilgodehavende og udestående på koncerninterne mellemregningskonti. Som rentesats anvendes den gennemsnitlige T/N-rente.

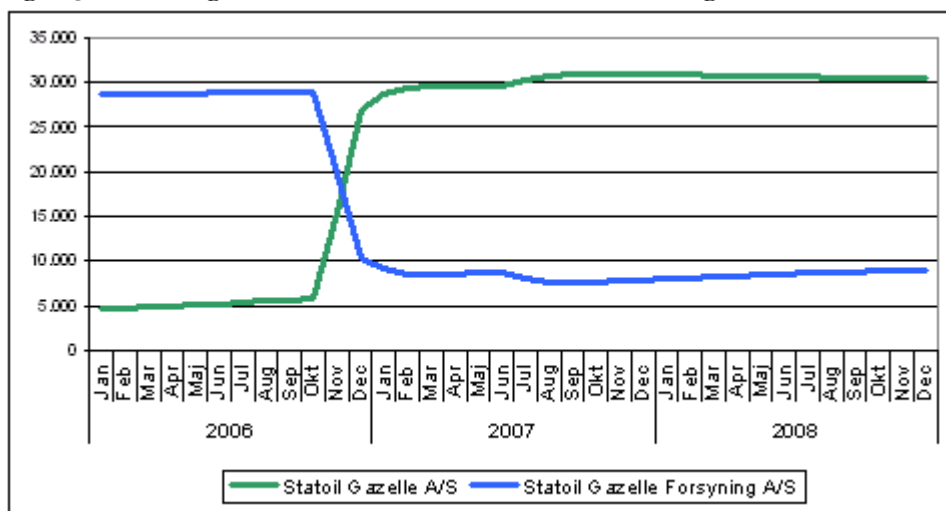
Kunder

102. Det fremgår af selskabets anmeldelse, at det gennemsnitlige antal kunder for året 2007 lå på blot 8.341 kunder mod de 31.137, som selskabet lagde ud med i 2004.

103. Kunderne er i vidt omfang mistet til SGA. Oprindeligt havde selskabet oplyst, at kunderne var flyttet ad to omgange, nemlig i oktober/november 2006, hvor kundeantallet i SGF faldt med 9.273 kunder og antal af villakunder i SGA steg med 9.614 (341 flere kunder end faldet i SGF) og i marts/april 2007, hvor kundeantallet i SGF faldt med 10.294 og steg med 9.747 i SGA (547 færre kunder end der har forladt SGF).

104. Efter en nærmere granskning er selskabet imidlertid kommet frem til, at flytningerne af kunder er forgået i 2006 i månederne november og december.^[4]

Figur 5. Udvikling i antal villakunder i henholdsvis SGA og SGF

105. Selskabet har over for sekretariatet forklaret, at disse flytninger er udslag af to markedsføringskampagner, som selskabet har gennemført. Selskabet forklarer, at selskabet havde besluttet at markedsføre sig kraftigt i de øvrige distributionszoner ved rabatter og prisnedsættelser. Samme tilbud blev givet til de fynske forsyningspligt-kunder ved direct mail. Det ene af brevene fra kampagnen indeholder et felt, hvor den enkelte husstands forbrug elektronisk kan indsættes med henblik på at udregne husstandens besparelse ved at overgå til levering af naturgas fra SGA (se bilag 8). Det fremgår af brevene, at de er sendt fra SGA til SGF's kunder.

106. Sekretariatet har anmodet om oplysninger vedrørende SGA's adgang til kunde-data i SGF. SGF har blot oplyst, at SGA "har haft adgang til at få udtræk af SGF's kundedata-base i forbindelse med udsendelse af breve i forbindelse med SGA's salgskampagner i efteråret 2006 og 2007."

107. SGF har også forklaret, at SGF ikke har været involveret i tilrettelæggelsen af SGA's kampagner. Samtidig oplyser SGF, at **SGF's** direktion og bestyrelse i sin tid vurderede, at det var rimeligt, at SGF's kunder fik et tilbud svarende til det tilbud, der blev givet til kunder i den øvrige del af Danmark. SGF har oplyst, at det ikke har været hensigten for SGF at fastholde så mange kunder som muligt i forsyningspligtselskabet.

108. Dog skal det bemærkes, at kunderne i SGF fik tilbud fra SGA via direct mail med en beregning, der med udgangspunkt i kundens individuelle forbrug viste, hvor meget kunden kunne spare. Kampagnen i resten af landet var tilrettelagt lidt anderledes, da selskabet ikke har tilsvarende oplysninger i de andre distributionszoner.

109. SGF har forklaret, at SGA har haft et samarbejde med et reklamebureau og yderligere en virksomhed. Disse to virksomheder fandt i fællesskab 100.000 adresser i de forskellige andre distributionszoner, hvor der med høj sandsynlighed var indlagt naturgas. Der blev på et senere tidspunkt tilkøbt yderligere adresser, så der i alt er købt 150.000 adresser. Der er imidlertid alene tale om adresser og ikke navne på husstandens beboere? bortset fra 5.000 udvalgte adresser, hvor der også blev påført navne. Ligeledes indeholder brevene ikke det beregnede besparelspotentiale, fordi selskabet naturligt ikke har oplysninger om forbruget i de enkelte husstande.

110. Som nævnt ovenfor påklagede SGF Energitilsynets afgørelse vedrørende efterregulering af selskabet for 2004, idet selskabet selv fandt, at Energitilsynet ikke havde hjemmel til at afskære selskabet fra at indregne afskrivning af goodwill i priserne.

111. I forbindelse med behandlingen af klagen ved Energiklagenævnet har SGF fremført en række synspunkter vedrørende denne goodwill.

112. Indledningsvis er selskabets første anbringende i klageskriftet, at "Gazelle Forsynings forsyningspligt-kunder udgør goodwill, der skal indregnes som et aktiv i selskabets regnskab, hvilket er godkendt af Energitilsynet.[5]"

113. Dette synspunkt gentages og udbygges på afgørelsens s. 11, hvor SGF fremfører følgende synspunkt: "Det gøres heroverfor gældende, at værdien af selskabets kundekreds - forsyningspligt-kunderne ? udgør goodwill, som skal indregnes i dets regnskab."

114. Videre hedder det på samme side, "[] at der med indførelsen af det frie leverandørvalg er skabt mulighed for, at forsyningspligt-kunderne aktivt kan fravælge Gazelle Forsyning A/S som leverandør af naturgas. Forsyningspligt-kunderne har derfor i sig selv en værdi for Gazelle Forsyning, idet selskabet, såfremt samtlige kunder gjorde brug af retten til at vælge anden leverandør, ville være nødsaget til at indstille sin virksomhed."

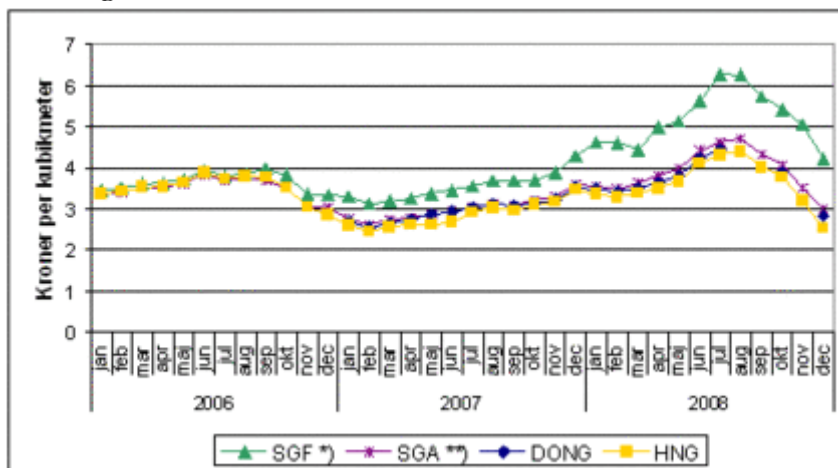
115. I afgørelsen har Energiklagenævnet taget stilling til, om klagers kundekreds udgør goodwill. Klagenævnet udtaler (på afgørelsens s. 38) følgende: "Energiklagenævnet skal generelt bemærke, at begrebet goodwill er udtryk for den merværdi af et selskab, som vurderes at ligge ud over selskabets egenkapital. Energiklagenævnet finder, at klagers kundekreds udgør goodwill." Længere nede på samme side udtaler klagenævnet følgende: "Klagers kundekreds udgør således en merværdi for selskabet. Hvorvidt denne merværdi må betegnes som hidrørende fra selskabets bevilling eller fra den eksisterende kundekreds, finder Energiklagenævnet ikke afgørende."

116. Det er således slået fast, at den identificerede goodwill knytter sig til selskabets kundekreds, ligesom det er slået fast, at selskabets kundekreds udgør en værdi for selskabet. Priser

117. SGF har i reguleringsårene 2004, 2005 og 2006 prismæssigt ikke skilt sig markant ud fra de to andre selskaber, og de tre selskabers priser har i grove træk ligget på samme niveau. Men mod slutningen af 2006 begyndte SGF's priser at stige i forhold til priserne hos de to andre forsyningspligtselskaber samt hos SGA, jf. figur 6. Denne tendens er fortsat gennem hele 2007, og i 2008 er prisen i SGF øget yderligere i forhold til priserne hos DONG, HNG-MN og SGA.

118. Priserne i SGA følger forsyningspligtpriserne hos DONG og HNG-MN.

Figur 6. Prisudvikling i SGF og SGA samt de to andre forsyningspligtselskaber - DONG og HNG-MN

*) Forsyningspligtprisen for 1. trin, som er for kunder med et forbrug mellem 0 til 20.000 m³. Gennemsnitsforbruget i Danmark ligger på ca. 1.708 m³ pr. år.

**) Listepriisen for privatkunder (handelsprodukt).

Tilsynet har ikke været i besiddelse af forsyningspligtpriser fra DONG for 2006 samt august, september og november i 2008.

119. Som tidligere forklaret går Energitilsynets regulering efter lovens ordlyd ud på at godkende prisfastsættelsen efter anmeldelse. Imidlertid er der tale om efterregulering. Det betyder, at tilsynet efter en reguleringsperiode godkender et (regulerings)regnskab og tillader selskabet et overskud af en vis størrelse. Overskuddet udtrykkes som forrentning af indskudskapitalen, og forrentningsprocenten er højest i det mest effektive selskab. Med den endelige godkendelse af reguleringsregnskabet opstår der automatisk en overdækning eller

en underdækning i det enkelte selskab ? det er i praksis umuligt for det enkelte selskab præcis at ramme de tilladte indtægter.

120. Hvis selskabet i et givent år opnår en underdækning ved reguleringen, betyder dette, at selskabet kan starte det nye år med et underskud, som selskabet skal have dækket, samtidig med at selskabet skal have dækket de nødvendige omkostninger i prisen. Hvis alt andet er lige, må selskabet i den situation hæve prisen en smule for at få dækket dets underdækning. Det har således været overladt til selskaberne at fastsætte prisniveauet på en fornuftig måde ? forstået på den måde, at selskaberne sigter efter at undgå både over- og underdækning.

121. Gennem de tre første reguleringsår har tilsynet ikke truffet afgørelser vedrørende afvikling af underdækning eller overdækning. Energitilsynet har heller ikke grebet ind over for prisniveauet, fordi selskaberne har haft meget ens priser, og fordi der i øvrigt ikke har været tegn på, at selskaberne fx spekulerede i en meget stor overdækning.

Vurdering

122. I det følgende vurderes, om det er realistisk at udmelde de beregnede effektiviseringskrav til SGF og i den forbindelse vurderes det også, om tilsynet kan godkende de anmeldte omkostninger. Systematikken i afsnitsinddelingen fra beskrivelsen af markedsforholdene bevares. Nedenfor gennemgås derfor gaskøbskontrakterne, kunderne samt øvrige omkostninger, inden der konkluderes vedrørende selskabets effektiviseringspotentiale. Afslutningsvis foretages en vurdering af, om der bør gribes ind over for selskabets nuværende meget høje priser.

Gaskøbskontrakter

123. Det er i pkt. 66-86 beskrevet, hvorledes SGA står for naturgasindkøb på vegne af SGF. Men SGA står også for indkøb af naturgas til SGA selv.

124. Den måde, som koncernen har tilrettelagt køb og salg af gas på, er speciel, idet selskabet opsplitter en af købspriserne i to og selv beregner "købsprisen" for gasolieindekseret naturgas til SGF.

125. SGA har oprindelig forklaret, at SGA ved at foretage denne købsprisberegning opnår fuld afdækning for udsving i prisen. Herved mener selskabet, at SGA ikke løber nogen risiko for, at den gas, som selskabet køber, stiger mere i pris end den gas, som selskabet skal sælge til SGF.

126. Dette er ikke helt korrekt, idet SGA køber gas med reference til en type gasolieindeksering, nemlig [...] og videresælger efter en anden type gasolieindeksering, nemlig referenceprisen for dansk gasolie, som anmeldes til Konkurrencestyrelsen. Som det kan ses af bilag 9, så følger de to typer gasolie ikke hinanden slavisk.

127. SGA har efter det oplyste ikke taget skridt til at sikre lavere priser til forsyningspligt kunderne, selv om priserne i SGF steg, og prisstigningen var enestående på det danske gasmarked, jf. figur 6. SGA/SGF kunne have valgt at justere den koncerninterne kontrakt. På den måde ville prisen til forsyningspligtselskabet falde.

128. Efter tilsynets vurdering påhviler der SGF en forpligtelse til at sørge for billig naturgas. I DONG erfarede selskabet på et tidspunkt i slutningen af 2006, at udviklingen i priserne mellem handelsselskabets kunder og forsyningspligtselskabets kunder udviklede sig forskelligt. Derfor tog selskabet skridt til forskellige ændringer med henblik på at imødegå den forskellige udvikling hos slutkunderne ? bl.a. foretog selskabet en omlægning af forsyningsstariffen, således at tariffen fra at være indekseret i forhold til fyringsgasolie blev indekseret både i forhold til fyringsgasolie og i forhold til fuelolie.

129. Men SGA/SGF har som sagt ikke taget skridt til at sikre kunderne i forsyningspligtselskabet lavere priser.

130. Det er naturligvis vigtigt for forsyningspligtselskabet at afdække risikoen for tab, men det er lige så vigtigt, at selskabet agerer effektivt ved indkøb af naturgas ? dette fremgår eksplicit af forarbejderne til NGFL § 37 b.

131. SGF har til dels forklaret prisstigningerne, der sætter ind i slutningen af 2006 med en stigning i referenceprisen på den koncerninterne kontrakt. SGA har imidlertid adgang til langt billigere gas, end den pris, som de opgiver som "købspris" på gassen til SGF. Det forekommer derfor forholdsvis uproblematisk at nedsætte gasprisen til SGF ? SGA lider intet tab, og der er tale om en koncernintern kontrakt, som nemt kan justeres nedad. Med andre ord, kan sekretariatet ikke lægge den købspris, som SGA oplyser, til grund, da SGA som sagt ikke betaler [...] >2,50] kr./m³ for noget af den gas, som de køber. Enten må den gennemsnitlige købspris på [< 2,20] kr. lægges til grund eller alternativt må den gennemsnitlige købspris på []-kontrakten [<2,17] kr./m³ lægges til grund. Dette betyder, at SGA i 2007 har lagt [1,20-2,00] kr./m³ eller mere på den gas, som er solgt til SGF. Der er tale om en meget høj prisforskel.

132. Det kan dog i den forbindelse spille ind, at SGA kan udnytte de godt [?] mio. kr., som den højere gaspris til SGF indbringer SGA, i konkurrencen mod de andre selskaber.

133. SGA har selv oplyst, at SGA i 2007 i gennemsnit betalte [?] > 2,50] kr./m³ for den indkøbte gasolieindekserede naturgas. SGF betalte i gennemsnit 3,43 kr./m³ i 2007 (se tabel 3). Der er således efter selskabets beregninger en forskel på [0,70-0,90] kr. på SGA's internt beregnede købspris og på SGA's salgspris til SGF. Ud af disse [0,7-0,9] øre går 31 øre til transmission og lager. Det vil sige, at der er [...] øre til risikodækning, sourcing og fortjeneste. Dette beløb er højere, end det har været de andre år, og det må på den baggrund påpeges, at der på denne post er mulighed for at reducere omkostningerne.

134. Som det fremgår af bilag 5, lægger Energitilsynet med benchmarking af selskaberne i 2007 op til, at SGF effektiviserer 6.554.463 kr. på gaskøb. Det er sekretariatets vurdering, at en effektivisering i denne størrelsesorden ikke er urealistisk. Den gennemsnitlige købspris for al den naturgas, som SGA erhvervede i 2007, ligger på [?]. Hvis det antages, at SGF kunne købe til denne pris (og med et tillæg på maksimalt [0,7-0,9] øre/m³), vil der være sparet 59 øre/m³. Med en samlet afsætning på 10.539.000 m³ ville det have betydet en besparelse på i alt 6.218.100 kr. Der skal derfor effektiviseres en smule, således at prisforskellen kommer lidt under [0,7-0,9] øre.

Flytning af kunder

135. SGF har gennem 2007 ikke fået adgang til naturgas til samme pris som markedets andre selskaber og dette har i sig selv betydet høje priser for forsyningspligt kunderne. Selskabet/koncernen burde i denne situation tage skridt til at sikre billigere gasleverancer til SGF.

136. Dette skete imidlertid ikke. Til gengæld blev der iværksat en direct mail kampagne, som førte til en massiv kundeflugt. Selskabet mistede på blot 2 måneder over 18.000 ud af selskabets knap 30.000 kunder.

137. Hertil kommer, at den måde, som kundeoverflytning er foregået på må anses for at være i strid med NGFL § 28 c.

138. Det fremgår af NGFL § 28 c, at de aftaler, som det forsyningspligtige selskab indgår, skal indgås på markedsbestemte vilkår. Dette betyder konkret, at overførsel af værdier mellem de koncerninterne selskaber skal foregå på markedsbestemte vilkår. Det er af både SGF og Energiklagenævnet slået fast, at kunderne i SGF udgør en værdi for selskabet. Disse kunder kan derfor ikke blot afgives vederlagsfrit til andre selskaber. Som tidligere nævnt skal bestemmelsen i NGFL § 28 c hindre, at der overføres midler mellem interesseforbundne selskaber.

139. SGF har ikke medarbejdere ansat, bortset fra en direktør (som samtidig er direktør i SGA). SGF køber alle sine ydelser gennem SGA, og det er SGA, der står for koncernens markedsføring. Det er tilsynets vurdering, at den konstruktion, hvor SGA handler på SGF's vegne, kræver stor agtpågivenhed fra de involverede medarbejdere.

140. Dette betyder konkret, at den markedsføringsstrategi, der lægges, og som vedrører SGF, skal tilrettelægges på en sådan måde, at der ikke i strid med NGFL § 28 c overføres midler fra SGF til SGA.

141. Brevene er sendt fra SGA til SGF's kunder. Som tidligere oplyst har direktionen og bestyrelsen i SGF tiltrådt, at der blev sendt breve til SGF's kunder. Det må således lægges til grund, at beslutningen om at føre kampagnen hviler på en aftale, som SGF har tiltrådt.

142. Da kunderne i SGF udgør en væsentlig værdi for selskabet, vil den naturlige og markedsrættede adfærd for selskabet være at passe på sine kunder.

143. Det fremgår af de tal, som Energitilsynet har indhentet fra de to andre leverandører, DONG og HNG Midt-Nord, at den mest effektive del af markedsføringskampagnen har været direct mail, som har været kørt over for SGF's kunder. I den periode på blot få måneder, hvor over 18.000 ud af sammenlagt godt 30.000 forsyningspligt kunder skiftede fra SGF til SGA, formåede SGA kun at tiltrække [< 1000] ud af HNG-MN's over 200.000 kunder og formentlig lidt flere af DONG Energy's kunder. DONG Energy har oplyst, at selskabet i 2007 mistede [< 500] ud af over 100.000 kunder, medens der i hele 2006 var lidt over [< 2500] kunder, der skiftede til SGA[6]. De dårlige resultater fra de andre distributionszoner skyldes formentlig, at en del af de breve, som er sendt til de andre distributionszoner er modtaget i husstande, som ikke aftager naturgas. Kun et fåtal af brevene har været påført navn og opleves derfor af modtageren måske som en henvendelse af en anden og mere upersonlig karakter (en forbruger modtager jo ofte mange reklameforsendelser) end en henvendelse påført eget navn. Endelig har SGA ikke haft de nødvendige oplysninger til at kunne udregne besparelspotentialt individuelt for forbrugerne uden for Statoil Gazelle Forsyning A/S? område.

144. Alt i alt har den markedsføringskampagne, som SGA har ført i de andre distributionsområder ikke tilnærmelsesvis haft den samme effekt, som den direct mail kampagne, der er blevet ført over for SGF's kunder, og det må lægges til grund, at det forhold, at der er tale om navngivne breve ? direkte henvendt til naturgaskunder - med beregnet besparelspotentiale har langt større effekt end de 150.000 breve, som SGA har udsendt i de andre distributionsområder.

145. Det skal yderligere bemærkes, at SGA ikke har betalt SGF for de oplysninger, der ligger til grund for SGA's henvendelse til SGF's kunder, mens SGA altså har betalt to rådgivere for at få kundeoplysninger af langt ringere kvalitet i de øvrige distributionszoner.

146. Sammenfattende er det således sekretariatets vurdering, at den kampagne med efterfølgende overflytning af kunder fra SGF til SGA, som er foregået i Statoil Gazelle koncernen, er foregået i strid med NGFL § 28 c. Bestyrelsen og direktion har samtykket i, at der kunne gennemføres en direct mail kampagne, der havde til hensigt at få kunderne til at flytte til SGA i en periode, hvor priserne i SGF var langt højere end i SGA, og det måtte være åbenlyst, at denne kampagne ville medføre, at kunderne ville flytte. SGF har ikke forlangt nogen form for vederlag for denne overflytning ? og aftalen er derfor ikke indgået på markedsbestemte vilkår.

147. Det er sekretariatets vurdering, at det ville være helt utænkeligt, at et selskab ville overlade oplysninger om kunder til et andet selskab med henblik på, at dette andet selskab skulle føre en direct mail kampagne over for kunderne, ligesom det er utænkeligt, at et selskab vil se passivt til, medens selskabet tømmes for kunder.

148. Det forhold, at selskabet har ladet et andet selskab kapre 2/3 af kunderne uden at reagere på dette, må betragtes som et samtykke til at overføre kunder ? i det omfang kunderne indvilligede. En sådan overdragelse af kunder ville naturligt udløse et vederlag fra det selskab, som modtager detaljerede kundeoplysninger og efterfølgende kunder.

149. Der er som allerede omtalt sket en overtrædelse af NGFL § 28 c, og dette forhold skal derfor bringes i orden, jf. NGFL § 47 c. Det er tilsynets umiddelbare vurdering, at dette forhold i princippet kan bringes i orden på to måder: Enten ved at forbrugerne flyttes tilbage eller ved, at SGA erlægger et vederlag for de kunder, som selskabet har modtaget fra SGF.

150. Det er sekretariatets umiddelbare vurdering, at det vil være uhensigtsmæssigt for alle parter at påbyde SGF at forsøge at kapre forsyningspligtkunderne tilbage. SGF har ikke mulighed for at tilbyde gas, der er væsentligt billigere end SGA. Kunderne vil næppe lade sig lokke tilbage, og kunderne har under alle omstændigheder manglet i selskabet i perioden 2006-2009.

151. Det eneste nærliggende at foretage sig med henblik på at bringe dette forhold, der strider mod loven, i orden, vil være at påbyde SGF at opkræve et vederlag for de overførte naturgaskunder.

152. Det kan naturligvis være vanskeligt at fastsætte prisen for disse godt 18.000 kunder. Imidlertid har Statoil Danmark og Gazelle A/S i forening vurderet værdien af godt 31.000 forsyningspligt-kunder i forbindelse med den første aktieoverdragelse, og sekretariatet finder det rimeligt, at tage udgangspunkt i denne værdiansættelse, når værdien af de godt 18.000 kunder skal fastsættes. Ved den lejlighed vurderede parterne, at goodwill for 22,3 mio. kr. kunne henføres til SGF med godt 31.000 forsyningspligt-kunder.

153. Ved den første regulering i 2004 var der i gennemsnit 31.137 kunder i SGF. Denne kundemasse kan efter tilsynets vurdering værdisættes til 22,3 mio. kr. som er det beløb, der er erlagt for goodwill. Dette fører frem til, at de overflyttede kunder, som udgør i alt 18.631, kan værdisættes til 13.343.331 kr.[7] Det er dette beløb, som SGF skal opkræve fra SGA som vederlag for de overflyttede forsyningspligt-kunder.

Øvrige omkostninger

154. Øvrige omkostninger er sammensat af administrationsomkostninger, nettofinansieringsomkostninger og afskrivning på goodwill.

155. Afskrivningen på goodwill udgør årligt kr. 1.487.000. Som beskrevet i pkt. 102-109, så er kundemassen skrumpet væsentligt, og dermed er den erhvervede goodwill skrumpet tilsvarende. Som tidligere redegjort for er en del af de mistede kunder overflyttet i strid med NGFL § 28c, og det er sekretariatets vurdering, at der bør erlægges et vederlag for de flyttede kunder. Imidlertid bør afskrivninger på goodwill reduceres tilsvarende. De afskrivninger, der er foretaget gennem 2004, 2005 og 2006, udgør sammenlagt 4.461.000 kr., og i praksis resterer der ved indgangen til 2007 en restafskrivning på 17.840.000 kr.

Boks 1. Udregning af afskrivning på goodwill 2007-2018.

Goodwill blev opgjort til 22,3 mio. kr. primo 2004 ? svarende til 31.137 kunder. Denne goodwill er blevet afskrevet fra 2004 til og med 2006 med en lineær afskrivningsprofil på 15 år. Det betyder, at goodwill er blevet afskrevet med 4.461.000 kr. i perioden 2004-2006. Det er rimeligt at antage, at afskrivningen fordeler sig ligeligt på alle 31.137 kunder, da forsyningspligt-kunderne mht. gasforbrug er relativt ens. Det vil sige, at værdien af goodwill primo 2007 var 22.300.000 kr. ? 4.461.000 kr. = 17.839.000 kr.

De 18.631 kunder som er flyttet fra SGF til SGA, skal nedskrives i selskabets goodwill. Dermed vil den resterende goodwill i selskabet udgøre $(31.137 - 18.631) / 31.137 * 17.839.000$ kr. = 7.164.933 kr.

Dette beløb afskrives med en lineær afskrivningsprofil over 12 år (fra 2007 til og med 2018), hvilket giver en årlig afskrivning på 7.164.933 kr./12 år = 597.078 kr./år.

156. Tilpasningen af afskrivninger bør arrangeres, så der ikke længere foretages afskrivninger på de flyttede kunder ovre i SGF. De overdragede kunder udgør i antal 18.631 og det oprindelige antal kunder udgør 31.137. Restafskrivningen på 17,84 mio. kr. bør derfor efter sekretariatets skøn reduceres i det samme forhold, som kundemassen er reduceret. Dette fører frem til, at restafskrivningen nu udgør 7,16 mio. kr. Det er tilsynets vurdering, at denne restafskrivning bør afskrives lineært over de næste 12 år (fra og med 2007), hvilket fører til en årlig afskrivning på 597.078[8]. Derved vil delposten "afskrivninger" på selskabets "øvrige omkostninger" falde med ca. 890.000 kr. ? fra 1.487.000 kr. til 597.078 kr.

157. Selskabets nettofinansieringsomkostninger har gennem de 4 år 2004-2007 udvist en kraftigt stigende tendens. Som allerede redegjort for, er baggrunden for denne stigning, at SGF har optaget et lån på 22,3 mio. kr. hos SGA (beløbet svarer til den identificerede/erhvervede goodwill i SGF). Dette lån var frem til november 2006 rente- og afdragsfrit. Da SGF nu er påbegyndt betaling af renter, er der således tale om en post, som vil bebyrde selskabet og dermed også selskabets godt 8.000 kunder i mange år fremover. I 2007 udgør posten i alt 1.744.000 kr.

158. Som redegjort for under pkt. 135-153, er det tilsynets vurdering, at SGF skal opkræve vederlag for de kunder, der nu er overdraget til SGA. Dette vederlag skal efter sekretariatets skøn fastsættes til i alt 13.343.331 kr. Hvis disse midler blot indgår i selskabets drift, vil pengene optræde som indtægter, og selskabet vil i 2007 få et overordentlig stort overskud og dermed overdækning, som skal tilbagebetales til forbrugerne. Dette vil naturligvis være u hensigtsmæssigt. Hvis midlerne i stedet går til at nedbringe virksomhedens gæld (fx nedbringe lånet hos SGA på de 22,3 mio. kr.), vil det have den effekt, at selskabets nettofinansieringsomkostninger i årene fremover kommer ned på et noget lavere niveau.

159. Hermed vil hovedstolen, der nu udgør 22,3 mio. kr. kunne falde til 8.956.669 kr., og det årlige beløb til renter på denne post vil falde fra de nuværende 1.744.000 til 906.686 kr. ? et fald på denne post på i alt 837.314 kr. (se bilag 3 for tilsynets beregning af nettofinansieringsomkostninger ved nedbringelse af gælden til SGA).

160. Den sidste post, som er indeholdt i "øvrige omkostninger" er selve administrationsomkostningerne. På denne post kunne det udgøre et problem, at der er sket en omlægning af modellen, som nu indeholder et fast grundbeløb samtidig med, at antallet af kunder er faldende. Det kan også noteres, at de øvrige administrationsomkostninger/kunde er steget fra 168,35 kr./kunde i 2004 til 221,32 kr./kunde i 2007 ? en årlig gennemsnitlig vækstprocent på ca. 9,5, hvilket synes at være meget højt.

161. Sammenfattende er det således sekretariatets vurdering, at tilsynet ikke bør godkende størrelsen på nettofinansieringsomkostninger, ligesom tilsynet ikke bør godkende størrelsen på afskrivning af goodwill. Afskrivning på goodwill nedsættes fra de nuværende 1.487.000 kr. til 597.078 kr. ? et fald på 889.922. Nettofinansieringsomkostningerne nedsættes fra 1.744.000 til 906.686 ? et fald på 837.314. Hermed finder sekretariatet, at tilsynet sammenlagt bør godkende en post på "øvrige omkostninger" på i alt 3.349.764 kr. Selskabet havde sammenlagt anmeldt "øvrige omkostninger" på 5.077.000 kr.

Efterregulering 2007

162. Konklusionen er, at der ikke kan ske godkendelse af alle selskabets anmeldte omkostninger, idet både afskrivninger på goodwill og nettofinansieringsomkostninger reduceres. Når der ikke sker godkendelse af samtlige poster, betyder det, at de reducerede poster finder anvendelse ved effektivitetsbenchmarkingen af selskabet.

163. Som nævnt er det sekretariatets vurdering, at der ikke kan ske godkendelse af niveauet på de poster, som selskabet har anmeldt som nødvendige omkostninger i medfør af NGFL § 37, stk. 1, idet sekretariatet finder, at tilsynet ikke bør godkende niveauet vedrørende nettofinansieringsomkostninger og heller ikke bør godkende niveauet for afskrivning af goodwill. Dermed nedsættes den samlede post på nettofinansieringsomkostninger til 3.349.754 kr. På det foreliggende grundlag finder sekretariatet, at tilsynet kan godkende de resterende poster. I bilag 10 findes beregningen af efterregulering 2007 for SGF. Dette medfører, at der identificeres et effektiviseringspotentiale på i alt 8.136.449 kr. (se kolonne M).

164. Når dette effektiviseringspotentiale korrigeres for den tilladte forrentning af indskudskapital på i alt 948.494 kr. reduceres effektiviseringspotentialet til 7.187.955 kr. Korrigeret for det realiserede overskud på 2.736.764 kr. fører dette til, at selskabet isoleret i reguleringsåret 2007 opnår en overdækning på sammenlagt 4.451.191 kr. Da selskabet imidlertid bærer på en akkumuleret underdækning fra tidligere år på sammenlagt 6.932.233 kr. fører det til, at selskabet ved udgangen af 2007 står med en underdækning på 2.481.042 kr, som selskabet kan overføre til 2008. (Se bilag 10 for tilsynets beregning af efterregulering 2007 for SGF, hvor tilsynet har erstattet selskabets anmeldte post på øvrige omkostninger (på 5.077.000) med den af tilsynet godkendte post på øvrige omkostninger (på 3.349.764)).

165. Dette benchmarkingresultat fører til en samlet indstilling, der lyder således:

166. Energitilsynet finder, at Statoil Gazelle Forsyning A/S i forbindelse med samtykke til direct mail kampagne mod egne kunder har overtrådt NGFL § 28 c, hvorfor forholdet i medfør af bestemmelsen i NGFL § 47 b, skal bringes i orden. Energitilsynet finder det rimeligt at forholdet kan bringes i orden ved at beregne dette vederlags størrelse ved at tage udgangspunkt i selskabets værdiansættelse, som stammer fra Statoils erhvervelse af aktier i selskabet. Selskabet har i forløbet ikke peget på andre modeller, der bringer forholdet i orden. Derfor påbydes Statoil Gazelle Forsyning A/S at opkræve i alt 13.343.331 kr. fra Statoil Gazelle A/S som vederlag for de 18.631 kunder, der er overført til Statoil Gazelle Forsyning A/S i forbindelse med denne direct mail kampagne, og at dette vederlag anvendes til at nedbringe gælden på 22,3 mio. kr. til Statoil Gazelle A/S (eller anden gæld), således at hovedstolen nedskrives til 8.956.669 kr.

167. Energitilsynet kan godkende Statoil Gazelle Forsyning A/S? reguleringsregnskab for 2007 i medfør af NGFL § 37 b, stk. 2, jf. stk. 1, og jf. § 37, stk. 1. Dog skal der foretages justeringer i de omkostninger, der er anmeldt til Energitilsynet. Idet overflytningen af kunder er foregået i strid med NGFL § 28 c, skal afskrivningen på goodwill nedsættes fra 1.487.000 til 597.078, og nettofinansieringsomkostningerne skal nedsættes fra 1.744.000 til 906.686 kr. Ved fastsættelsen af disse reducerede omkostninger tages der udgangspunkt i den værdiansættelse, som selskabet lagde til grund ved Statoils erhvervelse af aktier i selskabet. Herefter fører tilsynets effektiviseringsbenchmarking til, at der kan identificeres et effektiviseringspotentiale på i alt 8.136.449 kr. Heraf vedrører 6.554.463 kr. gaskøb og 1.581.986 vedrører øvrige omkostninger. Med de udgifter og indtægter, som er godkendt, betyder det også, at selskabet kan overføre en underdækning på i alt 2.481.042 kr. til 2008.

168. Det er sekretariatets vurdering, at det vil være muligt for SGF at effektivisere i den grad, som der nu lægges op til. Intet tyder på, at SGA ikke kan skaffe billigere gas til SGF og der er heller ikke indikationer på, at selskabet ikke vil være i stand til at effektivisere på posten "øvrige omkostninger" i den grad, som afgørelsen lægger op til. Det kan i den forbindelse nævnes, at der ikke er den store forskel på, om tilsynet underkender og reducerer de to poster (afskrivning af goodwill og nettofinansieringsomkostninger) og efterfølgende foretager effektivitetsbenchmarkingen (se, bilag 8), eller om der sker en godkendelse af samtlige poster med en efterfølgende benchmarking (se bilag 3).

Nuværende høje priser

169. Som det blev nævnt indledningsvis, så er forsyningspligtpriserne fra SGF meget høje, og de er højere end forsyningspligtpriserne fra HNG og DONG, og de er højere end priserne fra SGA til villakunder, se figur 6. Det er tilsynets vurdering, at der bør gribes ind over for disse høje priser.

170. Som redegjort for tidligere fastsætter forsyningspligtselskaberne selv priserne for den naturgas, som de sælger til forbrugerne, ligesom selskaberne selv vurderer i hvilken takt under- og overdækninger skal afvikles.

171. Priserne hos SGF har i 2007 og i 2008 ligget over de andre forsyningspligtpriser og over priserne hos SGA. Imidlertid har selskabet i 2005 og 2006 haft en underdækning, som skulle indhentes. Denne underdækning var med udgangen af 2006 oppe på næsten 7 mio. kr. Der har derfor i 2007 og 2008 været belæg for at opkræve et noget højere beløb med henblik på at få indhentet denne underdækning. Med udgangen af 2007 er underdæk-

ningen nede på godt 2,5 mio. kr. ? og isoleret set har forretningskonceptet ført til, at selskabet i 2007 (hvor priserne var begyndt at stige) har oparbejdet en overdækning.

172. Energitilsynets regulering af de forsyningspligtige naturgasselskaber er udformet som en efterregulering. Det betyder, at tilsynet som udgangspunkt ikke godkender den aktuelle pris. Snarere konstaterer tilsynet efterfølgende på baggrund af selskabernes anmeldelser og den efterfølgende benchmarking af selskaberne, at priserne i det forgangne år var lidt for høje eller lidt for lave. For lave priser udløser en underdækning, som selskabet kan overføre til det efterfølgende kalenderår, medens for høje priser medfører en overdækning, som skal overføres til det efterfølgende kalenderår. Selskaberne sørger dernæst selv for inden for disse rammer at afvikle under- eller overdækning.

173. Det er imidlertid sekretariatets vurdering, at de nuværende priser i SGF er så høje, at Energitilsynet bør gribe ind. Som det fremgår af ovenstående finder sekretariatet ikke hindringer for, at selskabet skulle kunne effektivisere i den grad, som sekretariatet lægger op til. Dermed er også sagt, at selskabet i det store og hele burde være i stand til at have et prisniveau, der svarer til prisniveauet i de andre forsyningspligtselskaber og til prisniveauet i SGA, da sekretariatets undersøgelse af selskabet viser, at der kan skaffes billigere gas, ligesom sekretariatet finder, at tilsynet bør påbyde selskabet at reducere afskrivninger på goodwill og reducere gælden til SGA.

174. Det er sekretariatets opfattelse, at Statoil Gazelle-koncernen ikke prioriterer lave priser til forsyningspligt kunderne, og derfor kan det ikke udelukkes, at selskabet på trods af tilsynets effektiviseringskrav ikke nedsætter priserne men i stedet opbygger en overdækning.

175. SGF har stadig over 8.000 forsyningspligt kunder tilsluttet. Den pris, som SGF nu opkræver ligger på 4,07 kr./m³ mod de 2,84 kr./m³, som opkræves i SGA. Som tidligere redegjort for, sker der ved Energitilsynets regulering af forsyningspligtselskabet ikke en egentlig tilbagebetaling til forbrugerne, men pengene føres tilbage til forbrugerne gennem lavere priser det eller de følgende år.

176. Det er vanskeligt at vurdere, hvorfor de tilbageværende kunder i SGF ikke har ladet sig overflytte til SGA. I gennemsnit bruger de 8000 kunder hver 1300 m³ naturgas om året. Med det nuværende prisniveau vil en forbruger med et gennemsnitligt forbrug af naturgas lide et tab på 1600 kr. + moms ved ikke at skifte selskab.

177. I bilag 11 har sekretariatet foretaget en beregning af, hvilket niveau priserne i 2007 skulle have haft, hvis selskabet ikke havde haft en underdækning, som skulle indhentes, hvis selskabets omkostninger korrigeres til de af sekretariatet fastsatte omkostninger, og hvis selskabet ikke skulle have opbygget en overdækning. Det fremgår af denne beregning (se kolonne C), at selskabet kunne have solgt naturgas til næsten samme pris som DONG men lidt dyrere end HNG.

178. Dette sammenholdt med NGFL § 1, som indeholder en specifik henvisning til forbrugerbeskyttelse, er udslagsgivende for tilsynets beslutning om at gribe ind over for selskabets høje priser.

179. Sekretariatet finder ikke grundlag for at udmelde en eksakt pris, som selskabet skal acceptere, men det er sekretariatets vurdering, at SGF bør sænke priserne til et niveau, hvor der er korrigeret for lavere gaskøbsomkostninger, lavere afskrivninger på goodwill og lavere nettofinansieringsomkostninger.

180. Dette fører til følgende indstilling vedrørende priser:

181. Energitilsynet påbyder selskabet at justere de aktuelle salgspriser på naturgas til forsyningspligt kunderne inden 1. august 2009 i medfør af bestemmelsen i NGFL § 41, til et prisniveau, hvor der er korrigeret for ovennævnte lavere gaskøbsomkostninger, lavere afskrivninger på goodwill og lavere nettofinansieringsomkostninger.

[Bilag til afgørelsen.pdf](#)

[1] Pr. 9. marts 2009 er priserne på Gasprisguiden følgende: HNG: 2,49; DONG: 2,65, SGA: 2,84 og SGF: 4,07 kr./m³.

[2] Lov nr. 449 af 31. maj 2000.

[3] Energitilsynet vurderede dog, at flere af selskabernes gaskøbskontrakter ikke var indgået på markedsbestemte vilkår, og selskaberne blev derfor i reguleringsårene 2004, 2005 og 2006 ikke benchmarket på effektiviteten ved gaskøb.

[4] Det kunne tyde på, at selskabet har anmeldt et for højt antal kunder i forbindelse med efterregulering 2006. Antallet af kunder er et meget vigtigt element i reguleringsmodellen, idet effektiviteten for "øvrige omkostninger" udtrykkes pr. kunde. Hvis selskabet opgiver at have flere kunder end realiteten, vil dette alt andet lige føre til, at selskabet fremtræder mere effektivt, end det ville have gjort med et retvisende antal kunder. Tilsynet påtænker

dog ikke at genoptage afgørelserne med henblik på at korrigere dette, fordi det i dette konkrete tilfælde ikke rykker nævneværdigt ved resultatet af benchmarkingen.

[5] Se Energiklagenævnets afgørelse 31. marts 2008, "Afskrivning af goodwill i priserne over for forsyningspligt-kunderne.", s. 10.

[6] DONG Gasdistribution har ikke umiddelbart kunnet oplyse tallene måned for måned.

[7] Der er gennem 2004, 2005 og 2006 foretaget en afskrivning på kr. 1.487.000 årligt eller i alt 4.461.000 kr. Ved udregningen af værdien af kundemassen lægges det til grund, at selskabet (SGF) i takt med, at der sker en afskrivning af goodwill på kunderne opbygger egen goodwill omkring kunderne, idet kunderne er knyttet til selskabet qua forsyningspligten. Den enkelte kunde falder derfor ikke i værdi. De 13.343.331 kr. er fremkommet ved følgende udregning: 22.300.000 kr./31.137 kunder * 18.631 kunder.

[8] I denne beregning er det lagt til grund, at 18.631 kunder er overdraget, hvorfor der ikke kan afskrives på den del af kundemassen. Differencen mellem det oprindelige antal kunder og de overdragede antal kunder er på 12.506 og afskrivningen tilpasses 12.506 kunder, selv om der kun er godt 8.000 kunder tilbage i selskabet. I den sammenhæng lægger tilsynet til grund, at de resterende godt 4.000 kunder langsomt er sivet fra SGF.